

Til:	Instituttstyret
Fra:	Instituttleder
Sakstype:	Diskusjonssak
Saksnr:	61/2017
ePhorte:	
Møtedato:	8. november 2017
Notatdato:	11. oktober 2017
Saksbehandler:	Inger-Lise Schwab

Forberedende budsjettdiskusjon II

Bakgrunn for saken

Styret ved ISS skal vedta budsjett for 2018 i møte 29. november.

Økonomirapport for 2. tertial (sak 60/2017) tar utgangspunkt i tildelingen for 2018 (med kutt) og viser at ISS går i underskudd tilsvarende 6,1 mkr i 2021. I forbindelse med budsjettarbeid for 2018 utarbeides en langtidsprognose for 2022. Underskuddet ventes å øke i 2022. Det er rimelig å anta at underskuddet øker til 9,7 mkr, en utvikling som budsjett for 2018 må bremse. Budsjett som vedtas 29. november må ta sikte på en budsjett i balanse, dette krever innsparinger tilsvarende cirka 9,7 mkr.

Styret drøftet i møte 4. oktober notatet «Ressurser og aktiviteter ved ISS 2016» (d-sak 56/2017) som første ledd i høstens budsjettarbeid. Styret ble bedt om å vurdere en to-trinns prosess der styret:

1. vurderer noen umiddelbare innsparinger som gir effekt allerede i 2018-2022
2. vurderer en større gjennomgang av ISS sitt aktivitetsnivå og tilgjengelige ressurser med en målsetning om at disse harmoniseres

Punkt 1: Styret etterlyste konkrete alternativer for kutt ad punkt 1 som kan vurderes opp mot hverandre. I vedlegg I presenteres alternative muligheter som kan innarbeides i høstens budsjettarbeid (NB! mer utfyllende informasjon om de fleste budsjettposter finnes i vedlegg II). Styret bes i møte 8. november peke ut en kombinasjon av alternativer som gir til sammen en innsparing tilsvarende 9,7 mkr over fem år; disse vil ligge til grunn for endelig budsjettforslag.

Det er et klart råd fra økonomirådgiver at det er de store veivalgene som må tas; å bruke «ostehøvel»-prinsippet, å ta litt her og litt der, kan vurderes, men gir ikke best effekt. For at begge strategier, eventuelt en kombinasjon av begge, kan vurderes, presenteres forslag i varierende størrelsesorden i vedlegg I.

Et budsjett skal vise planlagte aktiviteter og kan alltid revideres når planen eller prioriteringer endrer seg og/eller når økonomien tilsier at planen kan eller må endres. Budsjettkutt kan være reelle, evige kutt som vi skal stå fast ved, eller midlertidige grep som tas «på papir» for at budsjettet går i balanse og som kan rettes opp når andre tiltak som tar lengre tid å iverksette har gitt effekt. Et enkelt eksempel er at det *budsjetteres* med forsinket oppstart i faste stillinger; oppstart kan justeres til tidligere dato når økonomien tillater dette.

Forslag om overgang fra to- til én-sensorordning gir så store innsparinger at dette foreslås innført som varig endring.

Med unntak av forslag om endring i vår sensorordning, beskrives ingen kutt som berører studieprogrammenes oppbygging og aktiviteter (for eksempel reduksjon av antall emner, antall eksamener eller antall eksamensdeler), da dette vil være å forskuttere arbeidet som planlegges lagt til styret senhøst 2017 og programrådene i 2018.

Stabsseminar om undervisning 17. november er et forum hvor styrets forslag kan presenteres for staben dersom dette er ønskelig.

Punkt 2: Det var enighet om at punkt 2 vil være en naturlig forlengelse av budsjettprosessen, men at dette arbeidet må foregå i andre fora slik som programrådene. Styret jobber utover høsten 2017/vinteren 2018 med en analyse av vårt aktivitetsnivå (i hovedsak undervisningsrelaterte aktiviteter og kostnader forbundet med disse) sett opp mot tilgjengelige ressurser (hovedsakelig timeregnskapstimer, timelønn og inntekter fra studierelaterte aktiviteter). Styret utarbeider noen nøkler for å harmonisere aktiviteter og ressurser og sender en bestilling til instituttets programråd med retningslinjer og rammer for en redimensjonering av våre undervisningsporteføljer. Studiekvalitet skal være i fokus. Porteføljeendringer bør vedtas i løpet av 2018 og bør være iverksatt fra og med vårsemesteret 2019.

Katrine Fangen
instituttleder

Inger-Lise Schwab
kontorsjef

Vedlegg: Vedlegg I: Alternative innsparinger, budsjett 2018-2022

Vedlegg II: Ressursanalyse: Den økonomiske situasjonen ved ISS (kort oppsummert) med reviderte utdrag fra «Ressurser og aktiviteter ved ISS 2016»

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Inger-Lise Schwab

+4722855255, i.l.schwab@sosgeo.uio.no

Sak 61/2017, vedlegg II

Den økonomiske situasjonen ved ISS, med reviderte utdrag fra notat om «Ressurser og aktiviteter ved ISS 2016»

Økonomien ved ISS (kort oppsummert)

ISS har lenge hatt en solid økonomi og det er i flere år påpekt at vi har hatt et godt handlingsrom. «Handlingsrommet» ligger i planlagte aldersavganger de nærmeste årene og muligheten til å holde tilbake stillinger eller utsette oppstart av nytilsatte dersom økonomien krever det. Instituttet har i tillegg hatt et stort nettobidrag fra ekstern finansierte prosjekter og et akkumulert overskudd som har supplert bevilgningen og subsidiert aktivitetene våre.

Fakultetet har i flere år oppfordret ISS og andre enheter med store overskudd til å øke aktivitetsnivået for å redusere overskuddet. Aktivitetsnivået ved ISS hittil har i så måte vært forsvarlig.

Situasjonen har nå snudd. Effektiviseringskutt i staten på for fjerde år på rad, kombinert med nye fordelingsnøkler ved UiO og SV, gir mindre inntekter. Økt aktivitetsnivå de siste årene har gitt økte kostnader. Kombinasjonen mindre inntekter og økte kostnader er i ferd med spise opp ISS sitt akkumulerte overskudd. Uten dette overskuddet går ISS fra og med 2019 i underskudd (se tabell 1 for en mer detaljert gjennomgang av regnskapstall og prognosen).

Notatet «Ressurser og aktiviteter ved ISS 2016» (delvis gjengitt her) viser gjennom en analyse av regnskapet og timeregnskapet for 2016 at ISS bruker mer ressurser enn det vi har tilgjengelig. Timeregnskapet viser at ISS har over lengre tid hatt større aktivitetsnivå enn tilgjengelige timer kan dekke inn. Utvikling i bruk av timelønn viser at en stor mengde oppgaver settes ut til eksterne.

Opprettholdes dagens aktivitetsnivå vil ISS gå i underskudd fra og med 2019.

Budsjettarbeid for perioden 2018-2022 krever tiltak som reduserer våre kostnader. ISS skal fortsette å støtte opp under aktiviteter som er nedfelt i vår årsplan og som er definert som prioriterte områder. Studiekvalitet skal ivaretas. Det er mulig å øke på noen områder og vedlikeholde kostnadsnivået på andre områder, samtidig som vi kutter der det er mest å hente. Vi kan ha to tanker i hodet samtidig, og vi har god tid til å etablere en planmessig reduksjon av våre kostnader.

Reviderte utdrag fra notat om «Ressurser og aktiviteter ved ISS 2016»

Bevilgningen fra KD skal finansiere grunnbemanningen ved ISS, det vil si lønn til både våre midlertidig og fast ansatte, men også timelønn, driftskostnader og investeringer. Langtidsbildet for

ISS viser at bevilgningen (tabell 1, rad 1 «Inntekter fra bevilgningen») ikke dekker kostnadene våre (som vises i rad 2, 3 og 4); differansen mellom bevilgningen og kostnadene er minus 7 mkr i 2016 (se rad 5). Med andre ord så klarte ikke ISS å finansiere aktivitetene våre over bevilgningen alene i 2016. Leser man rad 5 mot høyre, ser man at differansen mellom inntekter og kostnader øker i tiden fremover; *ISS planlegger konsekvent å bruke mer enn det vi får inn over bevilgningen.*

Bevilgningen suppleres av et nettobidrag fra eksternfinansierte prosjekter (rad 6, «nettobidrag fra prosjekter»).

ISS har i tillegg et solid overskudd fra tidligere år (rad 9, «overført fra i fjor»).

Kolonne 1 viser samspill mellom inntekter, nettobidrag fra eksterne prosjekter, vårt akkumulerte overskudd og våre kostnader i 2016. Når kolonne 1 summeres, ser vi at ISS hadde et akkumulert resultat på pluss 10,7 mkr i 2016 (rad 10). Dette er bunnlinjen vår. Leser man rad 10 mot høyre ser vi at vi venter å gå i pluss ut 2018.

2019 er det siste året vi har et overskudd. Overskuddet er samtidig ikke stort nok til å dekke våre kostnader i 2019 og ISS går derfor i underskudd fra og med samme år. Underskuddet øker til minus 9,7 mkr i 2022.

ISS beveger seg med andre ord fra et betydelig overskudd på 10,7 mkr i 2016 til et akkumulert resultat på minus 9,7 mkr i 2022.

Et underskudd på denne størrelsen er ikke akseptabelt; ISS bør gå i balanse innen utgangen av 2022. Alternativt bør avviket mellom overskudd/underskudd og selve bevilgningen ikke overstige 5%. Med dette i mente, bør underskuddet reduseres til maksimalt 3 mkr. i forbindelse med budsjettarbeid for perioden 2018-2022.

Skal vi vurdere tiltak som bremser denne utviklingen er det mest naturlig å se til kostnadene våre. Vi kan ikke vente at bevilgningen øker med det første, og vi budsjetterer konservativt med tanke på fremtidige inntekter fra eksternfinansierte prosjekter.

Kostnadene våre fordeler seg slik: 76% fast lønn, 9% timelønn, 9% driftskostnader, 5% internhusleie og 1% investeringer. Personalkostnader utgjør den største utgiftsposten (85%), fordelt på fast lønn, som disponeres gjennom timeregnskapet (for vitenskapelige ansatte) og timelønn.

Personalkostnader dekker også administrative tjenester. Disse drøftes ikke i dybde her, men det er klart at alle aktiviteter har en kostnad i administrative tjenester.

Enkelte driftskostnader presenteres her, mens møbler, investeringer og IT holdes utenom i skrivende stund.

Tabell 1: langtidsbildet for ISS (NB! minus er pluss, pluss er minus)

		1.	2.	3.	4.	5.	6.	
		Regnskap 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019	Prognose 2020	Prognose 2021	Prognose 2022
1.	Inntekter fra bevilgning	-60 545	-60 576	-62 154	-61 720	-61 712	-59 531	-58 881
2.	Personalkostnader	57 442	61 218	62 903	63 773	61 627	60 344	58 770
3.	Driftskostnader	9 113	8 576	8 870	8 870	8 870	8 870	8 870
4.	Investeringer	1 047	320	320	320	320	320	320
5.	Årsresultat uten nettobidrag og prosjektavslutning	7 057	9 537	9 938	11 242	9 104	10 003	9 079
6.	Nettobidrag fra prosjekter	-7 543	-6 526	-6 400	-6 400	-6 400	-6 400	-6 400
7.	Prosjektavslutning	-753	92					
8.	Årsresultat	-1 239	3 102	3 538	4 842	2 704	3 603	2 679
9.	Overført fra i fjor	-9 506	-10 744	-7 642	-4 103	739	3 444	7 048
10.	Akkumulert resultat	-10 745	-7 642	-4 103	739	3 444	7 048	9 727

Lønnskostnader

Fast lønn: Fastlønnskostnader ved ISS har økt siden 2015.

- Styret ved ISS vedtok i budsjettet for 2015 å opprette to nye vitenskapelige stillinger; én førsteamanuensis begynte ved samfunnsgeografi i 2016 og én førsteamanuensis begynte på OLA i 2017. Etersom OLA-stillingen i praksis fungerer som vikar for Byrkjeflot (i permisjon i første omgang t.o.m. 31.08.19), har effekten på lønnskostnadene kun vært lik én ny fast stilling. Det budsjetteres med at Byrkjeflot er tilbake i stillingen f.o.m. 1.9.19. Lønnsbudsjettet vil da fra 1.9.19 være økt med to nye stillinger sammenlignet med 2015-tall. Det er imidlertid også en mulighet for at Byrkjeflot tar en ny åremålsperiode ved UiO Norden, og at utgift til ekstra stilling kan forskyves i fem nye år, evt. velges og fases ut etter femårsperioden er over..
- Én professor II (20%) er knyttet til samfunnsgeografi 2012-2019.
- Styret opprettet en midlertidig universitetslektorstilling i samfunnsgeografi i perioden 2015-2017.
- ISS har tradisjonelt overoppfylt våre måltall; det vil si at vi finansierer flere stipendiat- og postdoktorstillinger enn det vi får finansiering for over vår bevilgning. ISS har ofte, men ikke alltid, finansiert det fjerde året for prosjektstillinger. Styret har også gått inn for å finansiere hele postdoktorstillinger (i sosiologi i 2012-2016, og i samfunnsgeografi 2016-2020).
- ISS har i perioden 2013-2016 brukt i snitt kr 82 500 per år på overtid. Dette er utbetalinger til ansatte ved ISS eller UiO som ikke har pliktarbeid igjen; overtid betyr at det betales det dobbelte av det timelønnen for vedkommende tilsier. Overtid er en måte å kjøpe seg fri fra begrensningene timeregnskapet setter.

- Administrative stillinger har økt med 1,5 årsverk etter styrevedtak i 2015 og 2016 (styrking av forskningsadministrasjon og studieadministrasjon). Begge økninger speiler økt aktivitetsnivå ved ISS.

Tilsettingstakt, fast lønn: Tilsettingstakt for alle stillingskategorier er nedfelt i en kombinasjon av praksis, policy og behov.

- *Faste stillinger:* Kostnaden for en fast stilling er cirka 1 mkr per år. Styret har inntil nylig budsjettert med at avganger erstattes umiddelbart eller maksimalt seks måneder senere. Nåværende budsjett baserer seg på følgende plan for tilsettinger i forbindelse med avganger (oppstarts datoer i kursiv viser til foreslåtte endringer a), b) c) og d) som skissert i vedlegg I):

Disiplin/sluttdato	2018	2019	2020	2021	2022
1. SGO/H16 se	Budsj.oppstart 1.7.18				
2. SGO/V18 jh		Budsj. oppstart 1.1.19			
3. SOS/H17 thn		Budsj. oppstart 1.1.19			
4. SOS/V18 da		Budsj. oppstart 1.1.19	a) alt. oppstart 1.1.20		
5. SOS/V19 lk			Budsj. oppstart 1.1.20	b) alt. oppstart 1.1.21	
6. SOS/H19 kw			Budsj. oppstart 1.1.20	c) alt. oppstart 1.1.21	
7. SOS/H20 ale				Budsj. oppstart 1.1.21	d) alt. oppstart 1.1.22
8. SOS/H22 wp					Budsj. oppstart 1.1.22

- *Postdoktorstillinger:* Kostnaden for en postdoktorstilling er cirka 764 000 kr per år. ISS mottar finansiering for et visst antall postdoktorstillinger per år over vår bevilgning (våre «måltall»). Vi har historisk sett hatt flere postdoktorer til enhver tid enn det vi får finansiering for; vi finansierer en åpen postdoktorstilling selv og vi har i stor grad finansiert et fjerde år for prosjektstillinger (som teller som 25% av et måltall). Sagt på en annen måte, så har vi bevisst brukt av overskuddet vårt til å finansiere postdoktorstillinger utover det antallet som finansieres over bevilgningen.

Forholdstall for årsverk/antall måltall vi har finansiering for: antall årsverk i kommende år:

2018	2019	2020	2021	2022
1: 2,85	1:2,35	1:2,25	1:1	1:1

- *Stipendiatstillinger:* Kostnaden for en stipendiatstilling er cirka 650 000 kr per år. ISS mottar finansiering for et visst antall stipendiatstillinger per år over vår bevilgning (våre «måltall»). Det har historisk sett vært flere stipendiatstillinger til enhver tid ved ISS enn det vi får finansiering for.

Hovedregelen ved ISS har lenge vært at det lyses ut tre stipendiatstillinger per år (2 sosiologi:1 samfunnsgeografi). Dette har vært praksis uavhengig av finansiering/måltall for stipendiatstillinger. Skulle ISS ha ansatte stipendiatstillinger basert på finansiering alene, hadde vi ventet til en stilling ble ledig før en ny stipendiat tilsettes. Fordi det er en del permisjoner og sykemeldinger med lovfestet forlengelser i denne gruppen, kan antall stipendiatstillinger hope seg opp og overgå antall stillinger vi har finansiering for til enhver tid. Dette forsterkes av at vi har finansiert det fjerde året for prosjektstillinger (som teller som 25% av et måltall). Sagt på en annen måte, så har vi bevisst brukt av overskuddet vårt til å finansiere stipendiatstillinger utover det antallet som finansieres over bevilgningen.

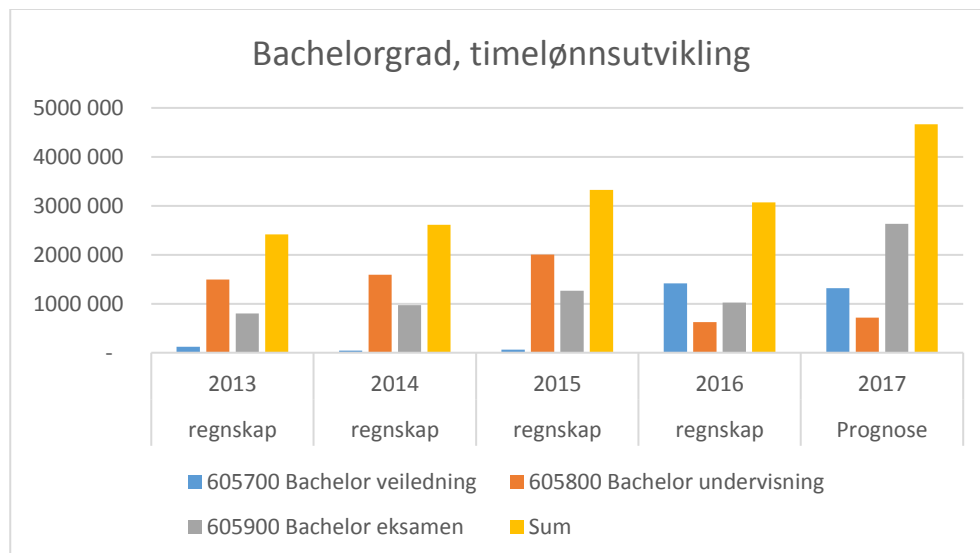
Forholdstall for årsverk/måltall vi har finansiering for: antall ventede årsverk dersom vi fortsetter å lyse ut tre stillinger per år ser slik ut (merk at forholdstallene kan endres dersom fakultetet tildeler én eller flere såkalte «strategiske stillinger» til ISS fom 2019, dvs dersom vårt måltall økes):

2018	2019	2020	2021	2022
19:20	17:19,75	16,5:17	15:15,25	13:15

Timelønn: Bruk av timelønn har økt de siste årene. Tabellene under viser hovedaktivitetene som settes ut mot timelønn i forbindelse med undervisning, seminarledelse, veiledning og sensur på bachelor- og masternivå. Doktorgrad er ikke tatt med i dette notatet.

- Tabell 2 viser utviklingen i bruk av timelønn på bachelornivå.

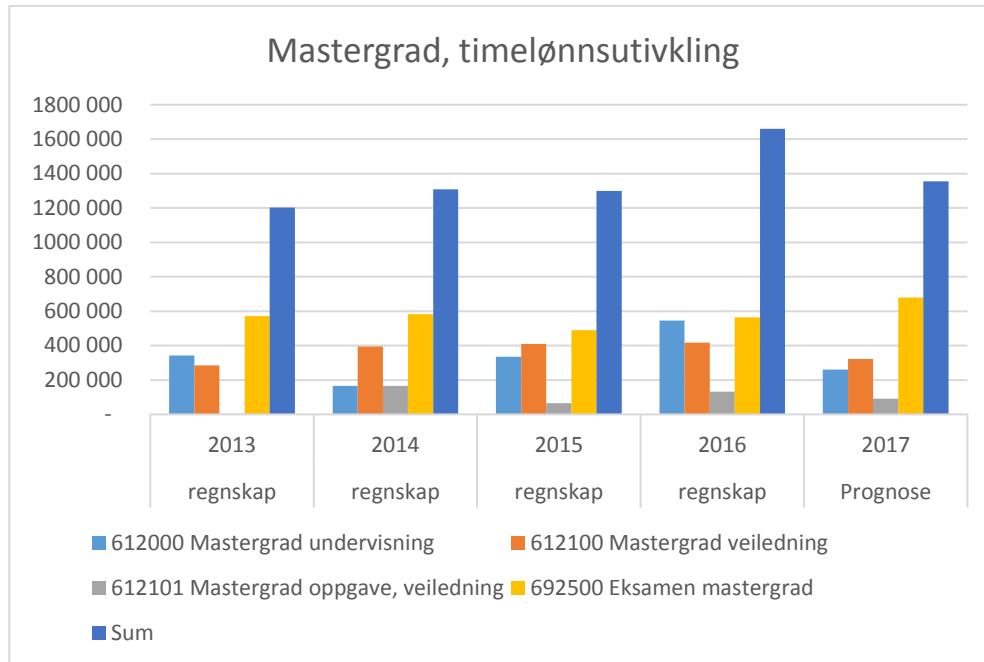
Tabell 2: utvikling av timelønn, bachelor

NB! Blå søyle «veiledning» gjelder seminarledelse

- Tabell 3 viser forbruk av timelønn på masternivå.

Tabell 3: utvikling av timelønn, mastergrad

NB! Grå søyle «Mastergrad oppgave, veiledning» gjelder seminarledelse.

Timelønn brukes også i administrativ sammenheng når studieadministrasjonen trenger avlastning. Høy sesong for ekstrahjelp er på våren, når masteropptak og innlevering av masteroppgaven sammenfaller.

Andre kostnader

Driftsmidler: ISS bruker ca 1 mkr per år på driftsmidler for gruppen fast ansatte (inkludert insentivmidler) og cirka 400 000 kr per år for stipendiater. Eksisterende retningslinjer for driftsmidler ble innført i 2009. Endringen medførte en reduksjon og ble kompensert med innføring av insentivmidler basert på publikasjonspoeng og en pott for utenlandsopphold for stipendiater. Driftsmidler disponeres fritt så fremt den enkelte kan argumentere for at de støtter opp under forskningsaktiviteter.

- Fast vitenskapelig ansatte disponerer kr. 30 000 per år + eventuelle insentivmidler á kr. 20 000 per år (innvilges 10-14 personer per år)
- Postdoktorer disponerer kr. 120 000 over fire år
- Stipendiater disponerer kr. 90 000 over fire år, inntil kr. 50 000 kan søkes om i forbindelse med utenlandsopphold

ISS har i SV-sammenheng en raus flat sats for våre ansatte, kun ISV tildeler mer: kr 45 000 per år for faste og postdoktorer; ØI gir kr 5 000 per år, SAI kr 25 000 per år og PSI kr 20 000 per år.

Forskningsformidling: Nettredaktør disponerer kr. 300 000 som skal brukes til forskningsformidling, inkludert kjøp av journalisttjenester og finansiering av forskningstorget.

Felles arrangementer: Vi setter av cirka kr. 350 000 per år som dekker sommer- og juleseminar, stabsseminarer og forskningsseminarer.

Kurs og konferanser for administrasjonen: Kr. 100 000 settes av til interne adminseminarer, kursing og deltakelse på konferanser.

Studentrekruttering: I 2017 budsjetteterte vi med kr 350 000 til dette formålet. ISS har økt sin satsning på rekrutteringsarbeid de siste årene. Midlene finansierer FB-kampanje i forkant av søknadsfrist til bachelorprogrammene, skolebesøksordning, samt promoteringsmaterialer for våre studieprogrammer.

Reisestipend: Kr. 200 000 brukes til reisestipend, fordelt på fire studieprogrammer.

Studentsosiale midler: ISS setter av midler til faglige-sosiale tiltak for våre studenter, fordelt over syv studieprogram. Tiltakene skal styrke integrering av studentene, støtte opp under studiestart og forebygge frafall:

- 260 000 kr. forvaltes av studieadministrasjon og støtter opp under Åpen Dag, studiestart, hytteturer (BA), avsluttende bachelor- og masterseremoni
- 234 850 kr. tildeles programutvalgene knyttet våre syv studieprogrammer. Subsidiere faglige-sosiale aktiviteter, inkludert studieturer, faglunsjer, kandidatfester
- 220 000 kr. forvaltes av programlederne til ad hoc undervisnings- og faglige-sosiale tiltak
- 15 000 kr/12 000 kr/30 000 kr særtiltak til støtte for samfunnsgeografisk frokost, samfunnsgeografen og Socius.

Til sammenligning setter PSI av kr 120 000 til tre programmer, ISV bruker kr 100 000 på sine to disiplinære bachelor- og masterprogrammer og kr. 50 000 på sine tverrfaglige programmer; SAI holder av kr. 40 000 til bachelor- og masterprogrammene, TIK kr. 45 000 til masterprogrammet sitt. Tallene er ikke direkte sammenlignbare fordi de forskjellige instituttene plasserer kostnadene under forskjellige tiltak, men det kan være rimelig å anslå at de fleste instituttene bruker i snitt kr. 40-50 000 per studieprogram.

Timeregnskapet

Den største utgiften vi har er personalkostnader. Personalutgifter skal finansiere både forskningen og undervisningen ved ISS. Mens den enkelte forsker i stor grad disponerer forskningstiden sin selv, er undervisningen et felles anliggende regulert av timeregnskapet.

Timeregnskapet er et verktøy for arbeidsgiver til å fordele arbeidsoppgaver for vitenskapelig ansatte. I fordeling av arbeidsoppgaver skal ledelsen ta utgangspunkt i den enkeltes «arbeidsplikt», eller fastsatt antall timer i henhold til stillingskategori og alder. Arbeidsoppgaver inkluderer undervisning, veiledning, sensur og administrasjon, men også komitéarbeid og verv. Den enkeltes arbeidsplikt kan reduseres ved at det føres frikjøp i forbindelse med eksternt finansierte prosjekter. Frikjøpet kan, der dette er mulig, brukes til å sette inn vikar.

Timeregnskapet gir et delbilde av nivået på undervisningsaktiviteter ved ISS. Hele bildet får vi når vi legger sammen timeregnskapet med timelønn. Avsnittet om timelønn viser at vi setter mer ut til timelønn enn før. Dette kan være fordi vi har økt aktivitetsnivået, eller fordi staben ikke har kapasitet til å påta seg så mange oppgaver som før på grunn av overbelastede timeregnskap. Timeregnskapet viser uansett at presset på staben øker.

Tabell 4 Timeregnskapet 2016, kolonne «Plikt» viser at ISS i 2016 hadde cirka 20 000 tilgjengelige plikttimer per semester. Aktivitetsnivå (undervisning + vurdering + fradrag) tilsa at ISS brukte noe mer enn det som var tilgjengelig på vårsemesteret og noe mindre på høsten. Differansen mellom tilgjengelige timer og utførte aktiviteter på årsbasis, gir en differanse på -1 372 timer i instituttets disfavør/underskudd, eller halvannen fast stilling. *Aktivitetsnivået ved ISS (og uten at timelønn er medregnet) krever flere timer enn det vi strengt tatt disponerer.*

Oversikten viser samtidig at de ansatte drar med seg et overskudd/ISS har et underskudd på mellom 11 000 og 15 000 timer per semester. Ubalansen i timeregnskapet øker betraktelig når vi regner med dette overskuddet, slikt at balansen ved utgangen av våren 2016 og høsten 2016 var henholdsvis -14 753 og -13 094 timer i instituttets disfavør.

Totalsaldoen ved ISS påvirkes både av at det årlige aktivitetsnivået er høyere enn det tilgjengelige timer tilsier og et historisk overskudd.

Tabell 4: Timeregnskapet 2016

	Plikt	Und.	Sensur	Fradrag	Semestervis total, isolert	Overført fra forrige semester	Semestervis total
V16	19 803	-9 469	-3 786	-9 996	-3 448	-11 303	-14 753
H16	20 108	-6 568	-2 517	-8 944	2 078	-15 171	-13 094
	39 911	-16 037	-6 303	-18 940	-1 372		

Plikt: tilgjengelige timer gitt stilling/alder. 449 timer for de fleste faste per semester, 211 timer per semester for de fleste midlertidige.

Undervisning: forelesning, seminarledelse, veiledning.

Sensur: sensur, avvikling av eksamen.

Overført fra forrige semester: overskudd/underskudd til den enkelte fra forrige semester.

Fradrag: alt utenom undervisning og sensur knytte til et emne. For eksempel: undervisning-/programlederverv, bedømmelsesarbeid (prof. opprykk, phd, tilsetninger), «div admin» á 20 timer, generell treffetid á 20 timer, møtevirksomhet, frikjøp for undervisning/veiledning ved andre enheter og frikjøp i forbindelse med eksternt finansierte prosjekter. Ad hoc-tildelinger av timer utgjør en liten brøkdel av denne summen. Tabell 5 viser de største underkategorier.

Tabell 5: fradrag, de største underkategorier

Fradrag	Totalt 2016/-18 940
Frikjøp, forskningsaktivitet	-3 642
«Annet» (feil reg., f.termin)	-3 516
«Div. admin»	-2 550
Treffetid	-2 490
Forskningstermin	-1347
Frikjøp, annet	-379
Frikjøp, undervisning	-165
	-14 089

Sett under ett

ISS har hatt en solid økonomi og et såkalt godt handlingsrom. Langtidsbildet viser at vi likevel bør begynne med en planmessig reduksjon av våre kostnader, alternativt kombinert med fokus på å øke inntekter. Timeregnskapet viser at vårt aktivitetsnivå krever alle tilgjengelige timer. Timelønnsanalysen forsterker bildet av et aktivitetsnivå som er så høyt at en stor mengde oppgaver må settes ut.

I lys av dette bør følgende momenter, og hvordan disse påvirker hverandre, vurderes i kommende budsjettarbeid:

Lønnskostnader: Størst effekt på totaløkonomien gis ved justere tilsettingstakten i alle stillingskategorier.

Det er viktig å notere seg at staben (både faste og midlertidige stillinger) generer et stort og viktig nettobidrag for ISS. En reduksjon i staben kan påvirke dette.

Aktivitetsnivå: Å redusere staben uten at dagens aktivitetsnivå reduseres vil bare øke instituttets underskudd i timeregnskapet og/eller skape et behov for å sette ut enda flere oppgaver til

timelønnede. Aktivitetsnivået må redimensjoneres i forhold til stabens størrelse og en kontrollert bruk av timelønn.

Timelønn: Timelønn bør brukes bevisst og helst innenfor egne budsjetterammer. Det kan være gode grunner til å bruke timelønn, for eksempel for å redusere overskuddet i timeregnskapet/innsatsen til staben. Vi må ellers vurdere å redusere omfanget eller volumet av aktiviteter som genererer timelønn, slik som seminarundervisning, eksamensdeler, samt to-sensorordningen.

Driftskostnader: Mindre innsparinger kan gjøres innenfor andre kategorier enn lønn, slik som generell drift og studentsosiale midler.

Sak 61/2017, vedlegg I

Alternative innsparinger, budsjett 2018-2022

		<i>Budsjettert kostnad per år</i>	<i>Forslag til reduksjon</i>	<i>Effekt over fem år (evt. per år)</i>	<i>Kommentar</i>
	PERSONALKOSTNADER				
890000	Utsatt oppstart, faste stillinger (inkl. sosiale kostnader)	Cirka 1 mkr per stilling per år, evt 500 000 kr per halvt år	Utsatt oppstart i én eller flere faste stillinger a) fra 1.1.19 til 2020 b) fra 1.1.20 til 2021 c) fra 1.1.20 til 2021 d) fra 1.1.21 til 2022	1 mkr per år med utsatt oppstart a) -1 mkr b) -1 mkr c) -1 mkr d) -1 mkr	Se Vedlegg II Lønnskostnader (side 4) for en oversikt over planlagte avganger og budsjetterte nyttilsetninger. Her vises hva a), b), c) og d) refererer til. Andre kombinasjoner mulig. Utsatt oppstart i faste stillinger gir stor innsparing, men betyr færre i staben som kan undervise. Dimensjoneringsarbeid bør ta høyde for en redusert stab, eventuelt bør det budsjetteres for vikarlønn. Gjøres innsparinger på andre områder i kommende år kan oppstartsdato senere justeres tilbake til tidligere dato. ISS, sammen med ISV, har færrest fast ansatte i relasjon til antall studenter på instituttet.

	Midlertidig erstatning av førsteamanuensis stilling med postdoktorstilling i fire år	1 mkr versus 764 000 kr per år	Én fast stilling gjøres om til en postdoktorstilling i fire år.	-944 000 (forutsetter én mindre fast stilling)	Styret kan velge å anvende lønnsmidler holdt av til en fast stilling på en postdoktorstilling i to, tre eller fire år. Dette gir en innsparing på ca 236 000 kr per år/944 000 kr over fire år sett opp mot hva kostnaden for en fast stilling utgjør. En postdoktor tilsatt i fire år leverer 25% pliktarbeid sammenlignet med en i fast stilling, 10% plikt for kortere tilsetting.
350000	Postdoktorstillinger	Cirka 764 000 kr	Det er ingen budsjetterte stillinger som kan holdes tilbake eller utsettes	-	ISS tilsetter flere postdoktorer enn det vi får finansiering for. Se Vedlegg II Lønnskostnader (side 4-5) for informasjon om finansiering av postdoktorstillinger/måltall.
350000	Det fjerde året, postdoktorer, ltr 62 inkl. sosiale kostnader	Cirka 764 000 kr	Det er kun budsjettert med det 4. år for én kommende stilling (på Adaptation Connects). Dette vurderes av styret i hvert enkelte tilfelle på tilsettingstidspunkt basert på vedkommendes kompetanse, undervisningsbehov	-764 000 kr	Kandidaten får ped. kompetanse, styrking av fagmiljø, kontinuitet i undervisningen Gir 25% pliktarbeid, som etter faste fradrag gir ca. 1295 timer til undervisning. Timelønn for en postdoktor er høy (392 kr/590 kr dersom man tar inn i beregningen at årslønnen dekker kun 1295 timer) sammenlignet med timelønn for for eksempel med: <ul style="list-style-type: none"> • timelønn for seminarledelse <ul style="list-style-type: none"> ○ med bachelorgrad/ masterstudent=ltr. 37/263 kr per time

			og evt prosjekthensyn.		<ul style="list-style-type: none"> ○ med mastergrad/ltr. 47/303 kr per time ○ med PhD/ltr. 57/357 kr per time. • timelønn for sensur <ul style="list-style-type: none"> ○ ikke prof. kompet. ltr. 66/=421 kr per time ○ prof. kompet. ltr. 69/445 kr per time <p>Masterstudenter kan med fordel brukes mer som seminarledere dersom disse rekrutteres aktivt og læres opp på en god måte. Plikten til stipendiater kan heller anvendes til emneansvar/undervisning.</p>
410000	Stipendiatstillinger, ltr 52, inkl. sosiale kostnader	Cirka 650 000 kr	Det tilsettes to versus tre stipendiater: a) på 2017-utlysningen (under behandling) b) det lyses ut kun to i 2018 c) det lyses ut kun to i 2020	-2,6 mkr -2,6 mkr -2,6 mkr	ISS tilsetter flere stipendiater enn det vi får finansiering for. Se vedlegg II Lønnskostnader (side 5) for informasjon om finansiering av stipendiatstillinger/måltall. Tilsettingstakten kan justeres. Skal vi fortsette med å lyse ut tre stillinger per år må innsparinger gjøres andre steder. Det kan holdes tilbake maksimalt to stillinger for at vi skal opprettholde vårt måltall (som er 15 fom 2021).

	Det fjerde året for stipendiater, ltr 52, inkl. sosiale kostnader	640 846 kr	Det er ikke budsjettert med det 4. år for noen kommende stillinger. Dette vurderes av styret i hvert enkelte tilfelle på tilsetningstidspunkt basert på vedkommendes kompetanse, undervisningsbehov og evt prosjekthensyn.	-	Kandidaten får ped. kompetanse, styrking av fagmiljø, kontinuitet i undervisningen Gir 25% pliktarbeid, som etter fratrekk gir ca. 872 timer til undervisning. Timelønn for en stipendiat er høy (328 kr/735 kr dersom man tar inn i beregningen at årslønnen dekker kun 872 timer) sammenlignet med timelønn for en ekstern lærer (se timelønns satser for ekstern under seksjon 4. år for postdoktorstilling).
605900 692500	Overgang fra to- til én- sensor ordning	1,58 mkr i 2016 2 mkr i 2017	Halvering av 2016 beløp Halvering av foreløpig prognose for 2017	-3,95 mkr -5 mkr	Cirka antall timer brukt på sensur i 2016: 6300 i timeregnskapstimer + 5400 timer satt ut på timelønn = 11 700 timer. 1,58 mkr ble brukt på timelønn for sensur i 2016 (se vedlegg II, side 6-7 for oversikt over utviklingen). Vi ser et signifikant hopp i antall timer brukt på sensur hittil i år i 2017. Cirka antall timer brukt på sensur våren 2017: 3081 timeregnskapstimer + 4700 timelønnstimer. Opprettholdes dette nivået vil innsparinger ved å satse på en halvering av timelønnskostnader øke betydelig.

					<p>En overgang fra to til én sensor ordning gir oss mulighet til å nå en slik målsetning. Vi er kun pålagt å ha to sensorer på muntlig eksamen, når det forventes 20 eller færre kandidater til ordinær eksamen og på alle klager.</p> <p>ISS er eneste institutt ved SV som bruker to sensorer på alle våre eksamener. De andre enheter forholder seg til minimumskravet eller har ordninger der for eksempel 20% av oppgaver kryssleses.</p> <p>Ved overgang til én sensorordning vil innsparingen kunne spres over både timeregnskapet og timelønn, men utregningen her tar utgangspunkt i at målet i første omgang er en reduksjon i timelønn.</p>
350000 410000	Overtid	Cirka 80 000 kr	-40 000 kr	-200 000 kr	Overtid skal kun brukes unntaksvis
990000	Administrasjon, timelønn	Ikke kalkulert	-20 000 kr	-100 000 kr	Timelønn i admin sammenheng brukes for å dekke inn vikar i ekspedisjonen, under topp perioder (når det er høy sesong for eksamen, når masteropptak sammenfaller med masteroppgaveinnlevering, til ekstraordinære arrangement), sammenfatter evalueringer, mm.
990000	Administrasjon, ltr 55, inkl sosiale kostnader	404 444 kr	Iverksettes når omfang av und.	-	Administrasjonen reduseres på sikt med en 60% stilling (opprettet 2017). Stillingen ble opprettet bl.a. for å bidra til avvikling av eks.

			aktiviteter reduseres		på sos bachelor, SVMET1010 og for å bidra til kommunikasjonsarbeid/rekr. arbeid. Ses i sammenheng med økningen av nettredaktørstillingen, under.
990000	Nettredaktør		+ 20%	+ 763 534 kr	Samler all kommunikasjonsarbeid i en rolle, stud. admin. innsats begrenses. Ses i sammenheng med reduksjonen Forskningsformidling, under.
	FORSKNING				
700000	Forskningsformidling	300 000 kr.	-150 000 kr	-750 000 kr	Reduksjonen ses opp mot økning av nettredaktørstilling, over.
35xxxx 39xxxx	Driftsmidler, inkludert insentivordning	Cirka 1 mkr (inkl. insentivordning)	Fjerning av insentivordning/200 000 kr per år	-1 mkr	10 personer i snitt får tildelt insentivmidler á kr 20 000 på bakgrunn av publikasjonspoeng (se vedlegg II, side 7). Krav for bruk av bevertningssatser håndheves strengere i tiden som kommer for å sikre at all bevertning (inkl restaurantbesøk) er i tråd med statens satser. NB! Driftsmidler skal finansieres over prosjektmidler for fremtidige ekstern finansierte midlertidige stillinger.
41xxxx	Driftsmidler, stipendiater	400 000 kr		-	90 000 kr over fire år + inntil 50 000 kr i utenlandsstøtte

150xxx	Småforsk	1,18 mkr		-	Småforsk tildeles av fakultetet og skal brukes i sin helhet
105000	Gjesteforskerordning	150 000 kr	-150 000 kr	-slås sammen med instituttlederspott, se under	Økt i 2017 i tråd med prioritering i årsplan
	UNDERVISNING/ STUDENTSOSIALE				
805000	Studentsosiale midler som forvaltes av ISS	260 000 kr	-20 000 kr	-100 000 kr	Se vedlegg II (side 8) om studentsosiale midler
805000	Studentsosiale midler som forvaltes av programlederne	220 000 kr	-25 000 kr	-125 000 kr	Brukes til ad hoc und. aktiviteter og faglige sosiale tiltak på programnivå
805000	Studentsosiale midler som forvaltes av Programutvalgene	235 000 kr	-35 000 kr	-175 000 kr	
805000	Studentsosiale midler, særtiltak (SGO frokost, Samfunnsgeografen, Socius)	57 000 kr	+30 000	+150 000?	NB! Studentene på SGO har søkt om kr 30 000 per år til støtte for produksjon av årbok fom 2018. Skal studentpublikasjonen varsles om redusert bevilgning fom 2019, med forventning om digitalløsning?
610004 612300 610012 610070	Reisestipend	220 000 kr	-	-	Støtte til feltarbeid eller arbeid med masteroppgaven (alle prog. unntatt KULKOM)
	DIVERSE				
900018	Instituttleders strategisk pott	50 000 kr	-50 000 kr	-250 000 kr	Instituttleders pott og gjesteforskerordningen slås sammen og reduseres til samlet beløpt som
105000	Gjesteforskerordningen	150 000 kr	-150 000 kr	-750 000 kr	

900018	Ledelses strategisk pott		+100 000 kr	+500 000 kr	ledergruppen disponerer. Gir en innsparinger på 500 000 kr over fem år.
900002	Felles arrangementer, jul- og sommerseminar, stabseminarer, forskningsseminarer	445 000 kr	-45 000 kr	-225 000 kr	
990100	Kurs, konf admin	100 000 kr	-	-	
844004	Studentrekruttering	350 000 kr	-150 000 kr	-750 000 kr	Prioritert område i vår årsplan. FB kampanjen (ca 75 000 kr) og skolebesøksordning (ca 50 000 kr) opprettholdes. Etter 2017 har alle programmene fått utviklet rekrutteringsfilm eller annen info kampanje. Nye tiltak kan budsjetteres når en rekrutteringsplan foreligger.
900000	Generell drift	815 000 kr	-50 000 kr	-250 000 kr	«Drift» er en sekkebetegnelse som utgjør cirka 8% av vårt budsjett. Det dekker alt fra rekvisita, kaffe, tellesritt for skrivere, møbler, aviser, bevertning, støtte til tidsskrifter, norsk kurs nytilsatte, budtjenester, mm. Det gjøres stadig ostehøvel-grep på dette område: kostbare skrivere er fjernet, vi har byttet kaffemerke, avisabonnementer vurderes sagt opp (utgjør innsparingen det vises til her). Det er økt fokus på at bevertning er i tråd med statens satser.
901000	IT tiltak			-	ISS utstyrer alle kontorer med en pc og it-utstyr erstattes kun ved utløp av

					garantitiden (og noen gangere senere). Flere enheter, lisenser, abonnementer osv kjøpes stort sett over driftsmidler.
--	--	--	--	--	---